

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)
De heer mr. J.P.H. Donner
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

	uw kenmerk	bijlage(n)
	2011-2000091945	-
betreft	ons kenmerk	datum
verzoek om reactie conceptvoorstel afschaffing deelgemeenten	ECGR/U201100912	27 mei 2011

Geachte heer Donner,

Op 21 maart jl. stuurde u ons het voorstel tot wijziging van de onder andere de Gemeentewet in verband met het afschaffen van de bevoegdheid van gemeentebesturen om deelgemeenten in te stellen. U vraagt ons op korte termijn inhoudelijk te reageren op dit voorstel. Met inachtneming van de termijnen in de Code Interbestuurlijke Verhoudingen geven wij bij deze gevolg aan uw verzoek.

Kort gezegd stelt u met dit wetsvoorstel uitvoering te geven aan de afspraak in het Regeerakkoord tot het afschaffen van de bevoegdheid om deelraden in te stellen. Het kabinet wenst te komen tot een krachtige, kleine en dienstverlenende overheid. Met het verdwijnen van de deelgemeenten vermindert het aantal politieke ambtsdragers in Amsterdam en Rotterdam volgens u substantieel. Bovendien schrijft u het een onwenselijke ontwikkeling te vinden dat deelgemeenten trekken van een afzonderlijke bestuurslaag zijn gaan vertonen terwijl ze oorspronkelijk bedoeld waren als hulpstructuur.

De VNG is in de eerste plaats van mening dat het instellen van deelgemeenten een bevoegdheid is van de gemeentebesturen zelf. Deze bevoegdheid dient in onze visie niet op Rijksniveau via een aanpassing van de Gemeentewet te worden vorm gegeven én gereguleerd. Op grond van artikel 108 juncto artikel 117 van de Gemeentewet wordt de bevoegdheid tot regeling en bestuur inzake de huishouding van de gemeente aan het gemeentebestuur overgelaten en bevordert Onze minister de decentralisatie ten behoeve van de gemeenten. Bovendien geeft artikel 109 Gemeentewet de mogelijkheid van differentiatie tussen gemeenten onderling. Uw voorstel kan worden gezien als strijdig met de formeel-wettelijke bepalingen inzake de autonomie van decentrale bestuursorganen en vormt een inbreuk op het regelen van de eigen huishouding.

Er zijn veel argumenten die onze visie ter zake ondersteunen. In de eerste plaats wijzen wij u op de adviezen van de VNG-commissies Bovens en Van Aartsen die beide advies uitbrachten over de toekomstige inrichting van het lokaal bestuur. Los van elkaar wezen deze commissies op het belang van het respect voor de autonomie van het lokaal bestuur en de mogelijkheden van differentiatie tussen gemeenten. De organisatie van een kleine gemeente verschilt immers met die van een grote gemeente. De bewindslieden onderstreepten deze conclusies. De nu voorgestelde maatregelen draaien de klok terug en doen afbreuk aan het principe van lokale autonomie.

Daarnaast is uw argument dat de bestuurlijke drukte kan verminderen in casu niet van toepassing. Gemeenten zullen altijd de behoefte houden om de bestuurlijke organisatie op een voor hen passende schaal vorm te geven. De Gemeentewet biedt die mogelijkheden. Ook na aanpassing van de wet zullen gemeenten naar mogelijkheden zoeken om hun bestuurlijke organisatie op onderdelen te decentraliseren. De hoeveelheid werk voor de ambtelijke organisatie zal daardoor niet verminderen; de ideale schaal van een gemeentelijke organisatie bestaat immers niet. Uw berekeningen houden geen rekening met de kosten van afschaffen van de deelgemeenten maar gaan slechts uit van de opbrengsten. In onze visie is dat slechts een deel van de werkelijkheid, want er zullen niet alleen opbrengsten van deze maatregelen zijn.

Verder gaat u met uw voorstel voorbij aan het gegeven dat de gemeente Amsterdam reeds een interne reorganisatie heeft doorgevoerd en de organisatie daarmee heeft gestroomlijnd. Nu gaat u op Rijksniveau ingrijpen in de interne gemeentelijke bedrijfsvoering terwijl de gemeente dat zelf al gedaan heeft. Naar onze mening doet een wetswijziging zoals nu voorgesteld alleen maar afbreuk aan hetgeen de gemeente Amsterdam in de afgelopen periode zelf heeft gerealiseerd.

Ook verhoudt uw voorstel zich niet met het nadrukkelijk verzoek van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de gemeente Rotterdam, om in de aanloop naar de samenvoeging met de voormalige gemeente Rozenburg (in 2009), te verzekeren dat aldaar voor langere tijd een deelgemeentebestuur zou worden ingesteld. Deze belofte voor een eigenstandig bestuur met een eigen afwegingsruimte was destijds voor de gemeenteraad van Rozenburg de belangrijkste reden om te kiezen voor een samenvoeging met Rotterdam.

Wij gaan derhalve nadrukkelijk niet akkoord met het schrappen van de bevoegdheid van de gemeentebesturen om deelgemeenten in te stellen en verzoeken u uw voorstel in heroverweging te nemen.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

drs. C.J.G.M. de Vet,
lid directieraad